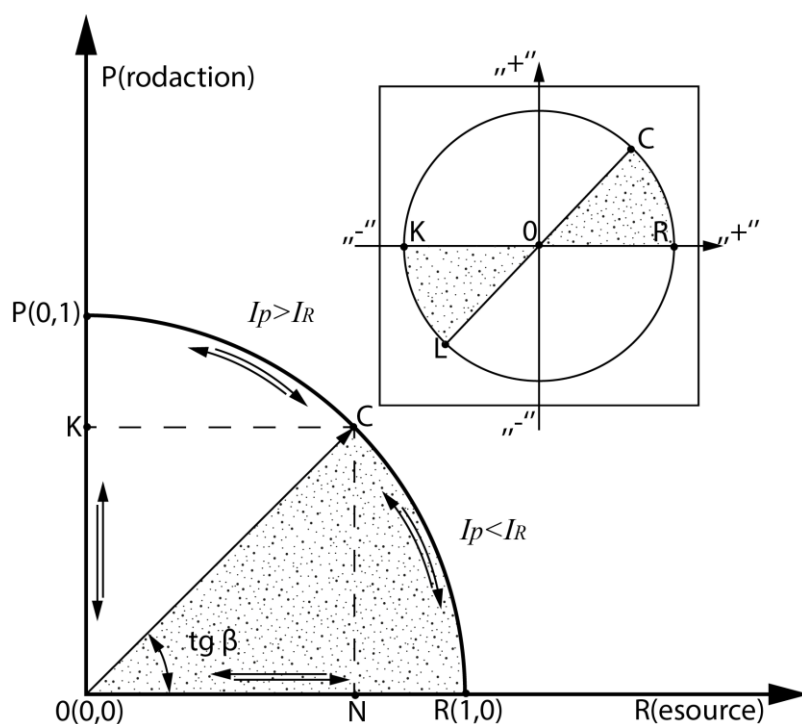


В.В. Макарова

**ЦІННІСНА КЛАСИФІКАЦІЯ СІЛЬГОСПУГІДЬ
В СИСТЕМІ ОБМЕЖЕНОГО
ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ**



Суми
Університетська книга
2020

УДК 332.3
М 15

Рекомендовано до друку вченою радою Сумського національного аграрного університету, протокол № 5 від 30 листопада 2020 року.

Рецензенти:

Третяк А.М., доктор економічних наук, професор, академік НААН України, головний співробітник відділу підприємництва, кооперації та агропромислової інтеграції ННЦ «Інститут аграрної економіки»

Михайлов А.М., доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри менеджменту Сумського національного аграрного університету

Макарова В.В.

М 15 Ціннісна класифікація сільгоспугідь в системі обмеженого землекористування: Монографія. Суми: Університетська книга, 2020. 129 с.

ISBN 978-966-680-980-6

Розглянуто сучасні проблеми ціннісної систематизації продуктивних сільськогосподарських земель у контексті запровадження обмеженого землекористування. Визначено парадокси ціннісної класифікації сільгоспугідь в умовах нестійкого функціонування системи землекористування. Розглянуто проектний прогноз зі збереження цінності продуктивних земель сільськогосподарського призначення. Наведено концепт ціннісної систематизації сільгоспугідь у моделі сталого розвитку раціонального землеробства.

Монографія розрахована на фахівців управлінської ланки агропромислового комплексу, науковців-екологів природоохоронної сфери, проєктантів сільськогосподарських систем, викладачів та студентів вищих навчальних закладів.

УДК 332.3

ISBN 978-966-680-980-6

© Макарова В.В., 2020
© ПФ «Видавництво «Університетська книга»,
2020

ЗМІСТ

Передмова	4
Частина перша	6
<i>Сучасні проблеми ціннісної класифікації сільгоспземель за контекстом урахування обмежувального конструкту</i>	6
<p>Категорії «цінність» і «ціна» у траєкторії їх сутнісного розгляду. Аспекти суб'єктивної значимості цінності за умовами політичних чи-то економічних трансформацій. Усвідомлення суб'єктами цінності сільськогосподарських земель. Місце ціннісної класифікації сільгоспугідь за контекстом урахування обмежувального конструкту у структурі економіки природокористування.</p>	
Частина друга	26
<i>Парадокси ціннісної класифікації сільгоспугідь в умовах нестійкого функціонування системи землекористування</i>	26
<p>Нормативно-правова база ціннісної класифікації сільськогосподарських земель. Різновиди унормованої класифікації сільгоспземель на сучасному етапі розвитку суспільно-земельних відносин за умовами необмеженого функціонування системи продуктивного землекористування. Забезпечення екологічно-стабільного використання земель у сільському господарстві.</p>	
Частина третя	48
<i>Проектний прогноз зі збереження цінності продуктивних угідь за регламентованої експлуатації природного ресурсу</i>	48
<p>Змістовна сутність проектного прогнозу зі збереження цінності земель сільськогосподарського призначення. Основні етапи проектування стійкого землекористування із застосуванням обмежувальних нормативів та правил. Феномен декаплінгу як індикатор сталого природокористування. Екологічна потужність системи землекористування: визначення і застосування.</p>	
Частина четверта	75
<i>Концепт ціннісної класифікації угідь у моделі сталої стратегії розвитку раціонального землеробства</i>	75
<p>Актуальність ціннісної класифікації сільгоспугідь при переході до усталеної моделі продуктивного землекористування. Алгоритм ціннісної систематизації земель сільськогосподарського призначення. Зведено-узагальнююча матриця ув'язування екологічних умов та економічних можливостей у відношення до земельних масивів адміністративних територій.</p>	
Список використаних джерел	98
Додатки	106

ПЕРЕДМОВА

*Кожна Людина є цінною рівно настільки,
скільки коштує те, про що вона піклується*
Марк Аврелій

Поняття «цінність» вивчало багато вчених і у якості основних положень, які так чи інакше характеризують його категоріальну сутність доречно виділити такі: 1) цінність – таке судження, яке формують суб'єкти у відношенні до тих благ, що знаходяться у їх постійному або тимчасовому розпорядженні для підтримки умов їхньої життєдіяльності; 2) цінність не є об'єктивною властивістю певного об'єкта, вона є відображенням свідомості конкретного суб'єкта і не може існувати окремо від такого суб'єкта; 3) суспільна цінність об'єкта (наприклад, сільгоспугідь) може бути відмінною від суб'єктивної цінності, визначеної для себе окремим індивідом, але мати публічне визнання та бути орієнтиром для цього індивіда.

Якщо розглядати будь-яку наявну систему (технічну, соціальну, природну) з традиційно-суб'єктної точки зору, то можна означити підхід, який полягає у тому, що для певного індивіда в результаті придбання ним тієї або іншої речі за високу вартість (ціну), вона, ця річ, буде мати й неабияку цінність. У такий спосіб можна стверджувати, що нинішня (поточна) «ціна» передбачатиме подальшу (майбутню) «цінність» для конкретного суб'єкта у відношенні до певного коштовного об'єкта: картини, прикраси, сукні, автомобілі, будинки, рушніці тощо.

За інших обставин, у випадках безпосередньої залежності мінливих якостей об'єкта від багатьох змінних умов його «життєвої історії», цінність такого об'єкта маємо розуміти як його корисність у задоволенні потреб людини. Оскільки стан, а так само і якісні характеристики, об'єкта можуть змінюватися й ставати гіршими, нинішня (поточна) його «цінність» обумовлюватиме і його реальну (сьогоденну) «ціну» на ринку подібних (кращих або гірших) об'єктів.

Система сільськогосподарського землекористування, на противагу системам технологічного походження, є за своєю організацією край вразливим та залежним від виробничої поведінки суспільства утворенням, цінність (корисність) якого має іманентно-антропогенну природу змінюваності, а через те об'єктивно передбачає доволі складний механізм конструювання ефективної структури цього системного утворення. Суттєвою компонентою такого механізму має бути множина чинників, які необхідною мірою спрямовують конструктивні дії або заходи у відповідності з траєкторією стійкого розвитку сільськогосподарського виробництва.

Водночас, серед масиву чинників, задіяних у формуванні структури системи сільськогосподарського землекористування, домінуючими мотивами слугують як економічні, так і соціальні фактори, без гідного урахування екологічної складової, яка, між тим, позиціонується із важливою умовою існування людства. виправити цю ситуацію видається можливим із приведенням до системи необхідної кількості унормованих еколого-обмежувальних

нормативів, які спрямовують дії суб'єктів у сектор прийнятно-раціональної життєдіяльності.

Під обмеженнями у цій траєкторії маємо розуміти не жорстку заборону на ті або інші дії, а заперечення нераціональних, недоцільних та неефективних функцій землекористувачів й спрямування їх енергії у поведінковий напрям, затребуваний публічним соціумом і обумовлюючий якнайбільш тривале збереження земельного ресурсу у сільському господарстві. Тобто, обмеження можливостей представників системи сільськогосподарського землекористування звужує сектор неочікуваних і непередбачуваних дій суб'єктів, виокремлюючи найбільш раціональні та доцільні акції землекористувачів у відношенні до природно-ресурсного потенціалу. Масив обмежень зосереджує вчинки землекористувачів виключно на таких поведінкових процедурах, які є інституціональною доктриною соціального середовища. Разом з цим, еколого-обмежувальним нормативам не притаманний нетривалий локальний характер, вони є спрямованими на довгострокову природничу перспективу.

З приведених вище позицій структуризація системи сільськогосподарського землекористування повинна сприяти процесам збереження й відновлення якісних властивостей сільгоспугідь та відтворення продуктивного потенціалу земель. Між тим, саме системне структурування призводить до досить ефективного управління як об'ємами виробництва сільськогосподарської продукції, так і можливим рівнем експлуатації сільськогосподарських угідь.

Недостатність унормованої структуризації системи сільськогосподарського землекористування є передумовою втрати родючих властивостей сільгоспугідь та зменшення об'ємів високопродуктивного землекористування. Водночас хаотичне провадження виробничої діяльності суб'єктами землекористування сьогодні стає усвідомленою причиною недоотримання продукції сільського господарства тими поколіннями, які будуть жити «завтра».

Дієвим інструментом у процесі структуризації системи землекористування є обмежувальні чи-то регуляторні нормативи, стандарти, правила, приведені в межі системи за спомагання порцій публічно-структурної інформації, яка продукується й розповсюджується інституціональними підрозділами суспільства. Таким чином, саме рівень розвитку соціуму, а точніше рівень його ноосферної культури і є тією визначальною компонентою, яка виступає каталізатором конструювання стійкого розвитку цивілізації та збереження її природної складової.

Наведені у цій розвідці міркування, припущення та висновки безумовно не є методологічно беззаперечними та остаточно сформованими. Однак, її положення видаються доволі логічними і такими, що мають право на обговорення і подальші дослідження на перетині природничих, соціальних і технічних наук.

Наукове видання

Макарова Вікторія Вікторівна

**Ціннісна класифікація сільгоспугідь в системі
Обмеженого землекористування**

Монографія

Друкується в авторській редакції

Редактор видавництва Р.В. Кочубей
Дизайн обкладинки В.Б. Гайдабрус
Комп'ютерна верстка В.В. Макарова

Підписано до друку 11.12.20
Формат 60x84/16. Папір офсетний.
Друк цифровий. Ум. друк. арк. 7,5. Обл. вид. арк. 9,6
Тираж 300 прим. Замовлення № Д 20-12/55.

Відділ реалізації.
Тел./факс: (0542) 65-75-85.
Email: imfo@book.sumy.ua

ПФ «Видавництво «Університетська книга».
40000, м. Суми, Покровська площа, 6
Email: publish@book.sumy.ua
www.book.sumy.ua
www.newlearning.com.ua

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до державного реєстру видавців, виготовлювачів
і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 5966 від 24.01.2018

Віддруковано на обладнанні
ПФ «Видавництво «Університетська книга»